

Wspólnota? - XXXI MFSPiN

Mówi Ewa Pilawska, dyrektorka artystyczna festiwalu:

- Część konkursowa obejmująca prezentacje spektakli, które biorą udział w Plebiscycie Publiczności, potrwa od 15 marca do 12 kwietnia. Festiwal zainaugurujemy „Iwoną, księżniczką Burgunda” Gombrowicza w reżyserii Adama Orzechowskiego z Teatru Wybrzeże – spektaklem, w którym jako widzowie w symboliczny sposób stajemy się częścią dworu, do którego przychodzi tytułowa Iwona. Następnie zaprosimy na „Wczoraj byłaś zła na zielono” – sztukę na podstawie książki Elizy Kąckiej, jednej z ciekawszych książek wydanych w ubiegłym roku. Spektakl w reżyserii Anny Augustynowicz z warszawskiego Teatru Dramatycznego to poruszający spektakl o relacji matki z córką ze spektrum autyzmu, który premierę miał na początku lutego. Kolejnym przedstawieniem będzie „Latający Potwór Spaghetti” z Teatru Łaźnia Nowa w Krakowie – poruszający kwestię uczuć religijnych spektakl Mateusza Pakuły, obsypanego nagrodami twórcy „Jak nie zabiłem swojego ojca i jak bardzo tego żałuję”, które w ubiegłym roku głosami widzów (ex aequo ze spektaklem „Matki. Pieśń na czas wojny”) zwyciężyło na naszym Festiwalu jako najlepszy spektakl. Marcową odsłonę zakończy „Persona. Ciało Bożeny” Huberta Sulimy w reżyserii Jędrzeja Piaskowskiego, czyli spektakl Teatru Zagłębia o wybaczeniu z wieloma autotematycznymi nawiązaniem do świata teatru.

W kwietniu – zaraz po zaplanowanej na koniec marca premierze – pokażemy „Heksy” Agnieszki Szpili w reżyserii Moniki Pęcikiewicz. Spektakl Teatru Polskiego w Podziemiu opowie o potrzebie zmiany męskiej narracji (która zdaniem autorki „Heks” się wyczerpała), a tym samym o potrzebie znalezienia języka, którym można opowiedzieć świat na nowo. Zaprosimy także na spektakl zrealizowany w ramach międzynarodowej współpracy – „Threesome/Trzy” Wojciecha Grudzińskiego, tegorocznego laureata Paszportu Polityki, który w swoim monodramie – jako tancerz i osoba queerowa – odwołuje się do życiorysów baletmistrzów Teatru Wielkiego z czasów PRL-u.

Kwietniową odsłonę festiwalu zakończy podróż do Teatru Narodowego w Warszawie, gdzie obejrzymy „Hamleta” w reżyserii Jana Englerta – dzień po premierze w Sali im. Bogusławskiego. Będzie to specjalny Pokaz Mistrzowski dla widzów Festiwalu» - zapowiada Ewa Pilawska. «Jako „wspólnota” festiwalowa chcemy podziękować Janowi Englertowi – wielkiemu artyście, który kształtował pokolenia; jednemu z ostatnich mistrzów i wybitnemu dyrektorowi Teatru Narodowego, który z wizją, charyzmą i odwagą po odejściu Jerzego Grzegorzewskiego tworzył oblicze artystyczne sceny narodowej. Za jego dykcji stała się punktem odniesienia dla polskiego teatru – wszyscy spoglądaliśmy, czym artystycznie pulsuje Teatr Narodowy. Pożegnanie Jana Englerta z Teatrem Narodowym to także symboliczny koniec pewnej epoki teatru, ale myślę, że to także otwarcie nowego rozdziału – mam nadzieję, że bez „ciężaru” bycia dyrektorem będziemy mogli w większej skali spotykać się z Janem Englertem jako aktorem i reżyserem.

W maju wspólnie wybierzemy się na „Wyzwolenie” – narodowy arcydramat Wyspiańskiego w reżyserii Jana Klaty. To spektakl, który chciałam zaprosić już wcześniej, ale było to niemożliwe z powodów logistycznych i inscenizacyjnych, dlatego w tym roku pojedziemy obejrzeć ten Pokaz Mistrzowski w Teatrze Wybrzeże w Gdańsku.

Bohaterką XXXI festiwalu będzie Maja Kleczewska, której twórczość śledzę od lat, począwszy od „Noży w kurach” w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. Na przestrzeni kilkunastu lat w repertuarze Festiwalu znalazły się między innymi jej „Fedra”, „Babel”, „Pod presją”, „Dziady”, „Ulisses”. Prezentowaliśmy też naszą prapremierę „Podróży zimowej” Elfriede Jelinek w jej

reżyserii – koprodukcję z Teatrem Polskim w Bydgoszczy, gdy dyrektorem był Paweł Łysak» - przypomina Ewa Pilawska. «W tym roku pokażemy dwa spektakle Mai Kleczewskiej. W kwietniu zagramy „Ocalone”, czyli opowiadający o traumatycznych doświadczeniach wojennych kobiet z warszawskiego Zieleniaka monodram Agnieszki Przepiórskiej, który przeszedł już do historii jako wybitny. Z kolei w czerwcu w Teatrze Zagłębia zaplanowana jest premiera „Ziemi obiecanej” Reymonta w reżyserii Mai Kleczewskiej (z udziałem międzynarodowej ekipy realizatorów), którą kilka dni później zaprezentujemy w Łodzi dwukrotnie - jako Pokaz Mistrzowski. Jestem przekonana, że w Roku Reymonta w naszym mieście sztuka ta wybrzmi w sposób szczególny. W jaki sposób Maja Kleczewska w 2025 roku zinterpretuje powieść, której akcja toczy się w dynamicznie rozwijającej się przemysłowej Łodzi końca XIX wieku?

Czerwcowym pokazom „Ziemi obiecanej” będzie towarzyszył panel dyskusyjny zatytułowany „Wspólnota?” – jego tematyka będzie krążyć wokół pojęcia wspólnotowości w teatrze, ale przede wszystkim wokół twórczości Mai Kleczewskiej – jako przedstawicielki pokolenia twórców, którzy kreują oblicze artystyczne (a za chwilę także instytucjonalne) polskiego teatru.

Dyskusja nawiązywać będzie także do zmian, które zachodzą we współczesnym teatrze. Maja Kleczewska i Jan Kłata, w mojej ocenie dwójka najwybitniejszych twórców z pokolenia 50+, od nowego sezonu pokieruje dwoma ważnymi teatrami – Teatrem Narodowym i warszawskim Teatrem Powszechnym. Bardzo cieszę się, że będziemy świadkami budowania przez nich oblicza artystycznego instytucji. Bardzo im sekunduję i trzymam za nich palce – to dojrzały, ukształtowany twórcy, mówiący własnym językiem teatralnym, tworzący w odmiennej estetyce. To twórcy z wyrazistą wizją. Jestem niezwykle ciekawa, jaki pejzaż polskiego teatru namalują.

Po raz kolejny twórczo zmierzmy się w tym roku z teatrem Mai Kleczewskiej, której (jak wspominałam) spektakle rytmicznie prezentujemy – podobnie jak spektakle Jana Kłaty, którego „Transfer”, „Sprawę Dantona”, „Trylogię”, „Utwór o matce i ojczyźnie”, „Wróg ludu”, „Wesele”, „Trojanki”, „Czego nie widać” i „Państwo/Der Staat” pokazywaliśmy na Festiwalu na przestrzeni wielu edycji. Właściwie teatr Mai Kleczewskiej i Jana Kłaty na przestrzeni lat współtworzył i rozwijał się razem z Festiwałem Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych. Dziś są już zdecydowanie w półce mistrzów. Zapraszam Państwa do spotkania z ich teatrem, ale także do udziału w czerwcowym panelu dyskusyjnym z ich udziałem.

Po wszystkich pierwszych festiwalowych prezentacjach odbędą się spotkania twórców z widzami.

Sprzedaż biletów na XXXI Festiwal rozpocznie się w czwartek 27 II 2025 o godz. 13 - równocześnie w kasie biletowej, online oraz w biletomacie w Galerii Łódzkiej.

W Plebiscycie Publiczności widzowie tradycyjnie wybiorą Najlepszego Spektakl, Najlepszą Aktorkę i Najlepszego Aktora.

Szczegółowe informacje na temat Festiwalu znajdują się [TUTAJ](#)

Wspólnota?

Ewa Pilawska - słowo wstępne do XXXI Festiwalu:

Zależy mi, abyśmy podczas tej edycji wspólnie zadali fundamentalne pytania, abyśmy zderzyli ze

sobą różne wizje i poglądy na teatr. Jakiego teatru potrzebują twórcy? Jakiego teatru oczekuje publiczność? Jaki powinien być model polskiego teatru? Czy chcemy teatru jednorodnego, zdefiniowanego światopoglądowo i zaangażowanego politycznie? Czy może jednak potrzebujemy teatru różnorodnego?

Czym jest wspólnota? Moim zdaniem w teatrze autentyczną i niepodważalną wspólnotę tworzą twórcy i odbiorcy. Poczucie takiej wspólnoty i relacji pozwala tworzyć – proces twórczy obciążony stresem i ryzykiem artystycznym staje się możliwy.

Czy jako środowisko teatralne stanowimy wspólnotę? Ile nas łączy, a ile nas dzieli? Dlaczego? Czy potrafimy czerpać z różnorodności i wielopokoleniowości? Czy potrafimy patrzeć szerzej i wyjść poza egoistyczne ambicje?

Oczywiście, kluczowe są pytania, które bezpośrednio dotyczą twórców i widzów - pytania o sztukę, estetykę teatru, jego wyraz artystyczny. Ważne są jednak także pytania dotyczące instytucjonalnej natury teatru i kontekstu prawno-organizacyjnego jego powstawania. Czy powinny istnieć teatry bez stałego repertuaru? Czy, jeśli tak się stanie, teatr nie podzieli losu wielu podmiotów zrestrukturyzowanych i likwidowanych w czasie transformacji gospodarczej? Jak zmienia się polski teatr i co jest istotne dla współczesnych aktorów? Czy wciąż można mówić o etosie aktora teatralnego?

Odnosząc się bezpośrednio do kontekstu festiwalowego, warto również postawić pytania o rolę festiwali. Na ile ważny jest ich ogólnopolsko-międzynarodowy aspekt, a na ile ważna jest lokalność i budowanie lokalnych elit? Czy festiwale powinny skupiać się na działaniu w skali makro czy może powinny być nakierowane na realizację misji - rozwoju publiczności, nowocześnie rozumianej edukacji odbiorców, zwiększania dostępu do kultury?

Bardzo dziękuję Józefowi Robakowskiemu – w moim odczuciu wybitnemu twórcy – za przyjęcie zaproszenia do stworzenia plakatu tej edycji, który znakomicie koresponduje z tematem i ideą Festiwalu.

Cieszę się na spotkanie z Państwem i nieustająco jestem ciekawa Państwa wrażeń. Zapraszam do dyskusji, do spotkania w Teatrze.

Ewa Pilawska

Program XXXI Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych:

15 marca (sobota) o 19:15

Witold Gombrowicz, „IWONA, KSIĘŻNICZKA BURGUNDA”, reżyseria: Adam Orzechowski
Teatr Wybrzeże w Gdańsku
Miejsce prezentacji: Teatr Powszechny w Łodzi

16 marca (niedziela) o 19:15

Witold Gombrowicz, „IWONA, KSIĘŻNICZKA BURGUNDA”, reżyseria: Adam Orzechowski
Teatr Wybrzeże w Gdańsku
Miejsce prezentacji: Teatr Powszechny w Łodzi

21 marca (piątek) o 19:15

Eliza Kącka, „WCZORAJ BYŁAŚ ZŁA NA ZIELONO”, reżyseria: Anna Augustynowicz

Teatr Dramatyczny im. G. Holoubka w Warszawie
Miejsce prezentacji: Mała Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

22 marca (sobota) o 19:15

Eliza Kącka, „WCZORAJ BYŁAŚ ZŁA NA ZIELONO”, reżyseria: Anna Augustynowicz
Teatr Dramatyczny im. G. Holoubka w Warszawie
Miejsce prezentacji: Mała Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

26 marca (środa) o 19:00

„LATAJĄCY POTWÓR SPAGHETTI”, scenariusz i reżyseria: Mateusz Pakuła
Teatr Łąźnia Nowa w Krakowie
Miejsce prezentacji: Duża Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

27 marca (czwartek) o 19:00

„LATAJĄCY POTWÓR SPAGHETTI”, scenariusz i reżyseria: Mateusz Pakuła
Teatr Łąźnia Nowa w Krakowie
Miejsce prezentacji: Duża Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

29 marca (sobota) o 19:00

Hubert Sulima, „PERSONA. CIAŁO BOŻENY”, reżyseria: Jędrzej Piaskowski
Teatr Zagłębia w Sosnowcu
Miejsce prezentacji: Duża Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

30 marca (niedziela) o 19:00

Hubert Sulima, „PERSONA. CIAŁO BOŻENY”, reżyseria: Jędrzej Piaskowski
Teatr Zagłębia w Sosnowcu
Miejsce prezentacji: Duża Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

7 kwietnia (poniedziałek) o 19:00

Agnieszka Szpila, „HEKSY”, reżyseria: Monika Pęcikiewicz
Teatr Polski w Podziemiu we Wrocławiu
Miejsce prezentacji: Duża Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

8 kwietnia (wtorek) o 19:00

Agnieszka Szpila, „HEKSY”, reżyseria: Monika Pęcikiewicz
Teatr Polski w Podziemiu we Wrocławiu
Miejsce prezentacji: Duża Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

11 kwietnia (piątek) o 19:00

Piotr Rowicki, „OCALONE”, reżyseria: Maja Kleczewska
Dom Spotkań z Historią w Warszawie
Miejsce prezentacji: Duża Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

12 kwietnia (sobota) o 19:00

Piotr Rowicki, „OCALONE”, reżyseria: Maja Kleczewska
Dom Spotkań z Historią w Warszawie
Miejsce prezentacji: Duża Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

12 kwietnia (sobota) o 19:15

„THREESOME/TRZY”,
Koncepcja, choreografia, wykonanie: Wojciech Grudziński

Produkcja: Wojciech Grudziński / Fundacja 910113

Koprodukcja: Nowy Teatr w Warszawie, Belluard Bollwerk

We współpracy z Cité Internationale des Arts, Frascati, Visegrad Artist Residency Program for Performing Arts, Centre national de la danse – Pantin i miastem Warszawa

Miejsce prezentacji: Mała Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

13 kwietnia (niedziela) o 18:00

POKAZ MISTRZOWSKI:

William Shakespeare, „HAMLET”, reżyseria: Jan Englert

Teatr Narodowy w Warszawie

Miejsce prezentacji: Teatr Narodowy w Warszawie

Spektakl zaprezentowany zostanie w Teatrze Narodowym w Warszawie. Cena biletu obejmuje przejazd autokarem z Łodzi do Teatru Narodowego w Warszawie oraz powrót do Łodzi. Odjazd do Warszawy: wyjazd 13 kwietnia 2025 o godzinie 15:00 z parkingu przy Manufakturze (od strony ulicy Jana Karłowicza).

13 kwietnia (niedziela) o 19:15

„THREESOME/TRZY”,

Koncepcja, choreografia, wykonanie: Wojciech Grudziński

Produkcja: Wojciech Grudziński / Fundacja 910113

Koprodukcja: Nowy Teatr w Warszawie, Belluard Bollwerk

We współpracy z Cité Internationale des Arts, Frascati, Visegrad Artist Residency Program for Performing Arts, Centre national de la danse – Pantin i miastem Warszawa

Miejsce prezentacji: Mała Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

31 maja (sobota) o 16:00

POKAZ MISTRZOWSKI:

Stanisław Wyspiański, „WYZWOLENIE”, reżyseria: Jan Klata

Teatr Wybrzeże w Gdańsku

Miejsce prezentacji: Teatr Wybrzeże w Gdańsku

Spektakl zaprezentowany zostanie w Teatrze Wybrzeże w Gdańsku. Cena biletu obejmuje przejazd autokarem z Łodzi do Teatru Wybrzeże w Gdańsku oraz powrót do Łodzi. Odjazd do Gdańska: wyjazd 31 maja 2025 o godzinie 10:00 z parkingu przy Manufakturze (od strony ulicy Jana Karłowicza).

21 czerwca (sobota)

POKAZ MISTRZOWSKI:

Władysław Reymont, „Ziemia obiecana”, reżyseria: Maja Kleczewska

Teatr Zagłębia w Sosnowcu

Miejsce prezentacji w Łodzi oraz godzina zostaną podane w późniejszym terminie

22 czerwca (niedziela) o 13:00

Panel dyskusyjny „Wspólnota?” □ Miejsce: Mała Scena Teatru Powszechnego w Łodzi

22 czerwca (niedziela)

POKAZ MISTRZOWSKI:

Władysław Reymont, „Ziemia obiecana”, reżyseria: Maja Kleczewska

Teatr Zagłębia w Sosnowcu

Miejsce prezentacji w Łodzi oraz godzina zostaną podane w późniejszym terminie

Plakat XXXI Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych

W tym roku wzbogaciła się Galeria Mistrzów Plakatu Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych (autorami plakatów byli dotychczas między innymi Waldemar Świerzy, Rafał Olbiński, Eugeniusz Get-Stankiewicz, Michał Batory, Andrzej Pągowski, Stanisław Fijałkowski). Autorem plakatu XXXI festiwalu jest Józef Robakowski.

Józef Robakowski to jeden z najważniejszych współczesnych polskich artystów i teoretyków. To artysta, historyk sztuki, autor filmów, cykli fotograficznych, zapisów video, rysunków, instalacji, obiektów, projektów konceptualnych oraz inicjator wystawy i akcji artystycznych. Jest profesorem Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi.

Podczas studiów był współzałożycielem kilku grup artystycznych: Oko, STKF Pętla, Zero-61. Autor fotografii, filmów, wideo, instalacji, obiektów, akcji artystycznych, animator życia artystycznego. W latach 70. współorganizował warsztat Formy Filmowej – ugrupowanie, którego członkowie (m.in. Wojciech Bruszewski, Paweł Kwiek, Antoni Mikołajczyk, Zbigniew Rybczyński, Ryszard Waśko) zainteresowani byli analizą języka fotografii i filmu, eliminując wszelką anegdotę i fabułę. Pierwsze filmy wideo zrealizował w 1974 roku, odrzucając narrację na rzecz analizy medium, dążąc do jak największej obiektywności w swoich pracach, czego wyrazem były filmy asemblingowe, w których artysta ograniczał swój udział do roli inicjatora i koordynatora, zaś film realizowała osoba przez niego zaproszona.

Prace Józefa Robakowskiego znajdują się w zbiorach na całym świecie, poza Polską między innymi w Centre Georges Pompidou w Paryżu, w muzeach i galeriach w Kanadzie, Niemczech, Holandii, Austrii, Węgrzech, Wielkiej Brytanii czy Stanach Zjednoczonych.

materiały prasowe